

stoire des Gracques) giver vigtige Bidrag til Spørgsmaalet om Jordlovens Udførelse. Carcopino's nyeste Bog »*Sylla ou la monarchie manquée*« (Paris 1931) er en fantasifuld Omvurdering af Sullas Liv og Maal: Sulla har ikke haft til Hensigt at genoprette Nobilitetens Herredømme, men at oprette et absolut Monarki for sig selv. Carcopino beskriver, hvordan Sulla indtil Forbundsfællekrigen har staaet Nobiliteten fjernt og kun af opportunistiske Hensyn slutter Alliance med den mod deres fælles Modstandere Marius og Demokraterne. I Forbund med den slagne Nobilitet besejrer han 83—81 Demokraterne og misbruger saa sine Allieredes Svaghed til at tiltage sig enevældig Magt. Carcopino skildrer Sullas kongelige og guddommelige Rettigheder, den teokratiske Enevældes Attributter, uden at det dog lykkes ham at paavise andet end en Gradsforskel fra den Dyrkelse, der navnlig i Provinserne blev andre af Republikkens største Mænd til Del. Men det er ikke herved lykkedes ham at forklare eller rettere bortforklare Sullas Genoprettelse af Nobilitetens Herredømme og hans egen Abdikation. For at overvinde denne Vanskelighed tager han sin Tilflugt til en højst betænkelig Konstruktion: den lille Affære med Sextus Roscius Frifindelse, som vilde være ganske ukendt for os, hvis ikke tilfældigvis Cicero i denne Sag debuterede som Forsvarer, pustes op til et Modangreb fra Nobilitetens Side, der skal have sat Bom for Sullas vilkaarlige Styre og tvunget ham til atter at samarbejde med Nobiliteten; dernæst skulde denne i Forbund med den unge Pompeius have tvunget Sulla til at abdicere under Trusel med Borgerkrig. Denne ganske usandsynlige Slutning paa Udviklingen fælder i Virkeligheden Carcopinos Hypothese, selv om den mærkelig nok har faaet en udmærket Modtagelse af franske Anmeldere. Foruden disse to Bøger har Carcopino skrevet epigrafiske, antikvariske og arkæologiske Værker, og i den af Gustave Glotz redigerede *Histoire générale* skriver han efter Blochs Død om den senere romerske Republik, i hvilken Fremstilling han viser en udmærket Forstaaelse af de politiske Partier og Konstellationer.

Adam Afzelius.

Ernst Kantorowicz har 1930—31 udsendt et stort Værk: *Kaiser Friedrich der Zweite* (Ergänzungsband, Quellennachweise und Exkurse). I Tillægsbindet har Forfatteren til denne omfattende Monografi gjort udførligt Rede for det store Kildemateriale, hvorpaa Fremstillingen er bygget, ikke blot en Fortegnelse, men en kritisk Vurdering, der viser indgaaende og forstaaende Kendskab til middelalderlig Litteratur og Aktmateriale, hvis For-

tolkning frembyder store Vanskeligheder, ikke mindst fordi altfor meget af det ikke foreligger tilfredsstillende udgivet; uvilkaarligt forfærdes man ved at se, hvor mange Ting af uvurderlig Betydning for hele Europas Historie der endnu venter paa kritisk Udgivelse — man tænke f. Ex. paa Liber Augustalis. Den geniale Stauferkejser har altid ovet Tillokkelse paa Sindene, men ingen har forsøgt at løse Opgaven, som det her er sket. Forfatteren har Tilknytning til Stefan Georges Kreds, og det er da ikke overraskende, at Frederik II er en Heros, som frister en Historiker, der med utrættelig Forskeriver forener fremragende stilistiske Evner og en rig, skabende Fantasi, hvori Fortidens store Skikkelser tegner sig med gigantiske Konturer. Det er lykkedes at give et Billede, der lever, af denne i al sin elementære Kraft saa komplicerede Personlighed, der stiger frem i Anskuelighed af det brogede Stof af skiftende Begivenheder; men det er klart, at et Valg uvilkaarligt maatte træffes. Hvis Frederik II virkelig er saa helstøbt, saa klar i Bevidstheden om sit store historiske Kald, saa fast i Handlekraft, maatte hans Modstandere blive mindre Mænd. Gregorius IX og navnlig den geniale Genueser Innocencius IV maatte træde stærkt i Skygge, og det kan ikke være tvivlsomt, at den sidste Pave, der dog virkelig var Hohenstaufermagtens Besejrer, ikke helt kommer til sin Ret i denne Fremstilling. Dette er ikke blot tilgiveligt, men fuldt naturligt; ingen sand Historiker kan give sig i Kast med en saadan Opgave uden at blive lidenskabeligt grebet af den Opfattelse, der for ham stiller sig som den rette. Hovedsagen er, at Forfatteren viser en fremragende Evne til at leve sig ind i den Tid, han skildrer; den hele aandelige Atmosfære — som er af langt større Interesse end Enkelthederne i de politiske Kampe — er i sjælden Grad i denne Bog fra først til sidst, ikke blot den mærkelige Verdensfyrstes egen Følelse af Magtfylde, af sit store Maal at bringe det hele Imperium til fuldkommen Udfoldelse af alle Kræfter, men ogsaa — og navnlig — Tidens hele Stemning overfor Herskeren, Cæsar Augusts Arvtager, der atter skulde bringe Fred og Lykke til Menneskeheden og derved blive Skaber af Christi sande Rige paa Jorden — og saa Tvivlen, om han alligevel ikke snarere var Antikrist, der bebudede alle Tings Ende, idet hans Kamp mod Pavemagten maaske dog var en Kamp mod Christus selv; overalt en Følelse af, at Tidens Fylde var nær. Med stor Kunst lader Forfatteren Kilderne selv tale, og man lægger denne Bog fra sig med en betagende Følelse af det rige og voldsomt pulserende Liv, der har hersket overalt i Europa i hin Tid, som altfor ofte — paa Grund af Uvidenhed — er bleven opfattet som en mørk og livløs

Epoche i Slægtens Historie. Det var næppe nogen Skade til, om denne Bog fandt Læsere blandt danske Historikere; de kunde maaske deraf lære, at der skal mere til end samvittighedsfuld Indsamling af Notitser.

William Norvin.

Hundrede Aar efter den store Valgreform af 1832 har en Kreds af engelske Politikere og Historikere offentliggjort Planen til en storstilet *Biografi over samtlige engelske Parlamentsmedlemmer* i Perioden fra 1264 til 1832 (Interim Report of the Committee on House of Commons Personnel and Politics 1264—1832. Udg. af H. M. Stationery Office 1932). I dette Tidsrum blev der valgt 255 Parlamenter med et Medlemstal varierende fra 264 til 658. Alt i alt vil der blive Tale om Fremskaffelse af Oplysninger vedrørende 30.000 Personer, hvilket Tal i Forbindelse med den anslaaede Bekostning ved Indsamling af Materialet, ca. 30,000 Pd. Sterling, giver en Forestilling om Værkets Omfang.

Det er ikke noget Tilfælde, at et Værk af denne Art bliver til i England. I intet andet Land har Folkerepræsentationen spillet en tilsvarende Rolle som i England, og intetsteds omfattes den parlamentariske Institution med samme Ærbødighed og Interesse. Den i andre Stater overhaandtagende Parlamentskrise har i hvert Fald foreløbig ingen Mulighed for at trænge igennem i England, og man tør roligt paastaa, at det engelske Parlament vil overleve de fleste andre Parlamenter.

Komiteen skønner, at den planlagte Biografi vil have Betydning for Bevarelsen af Parlamentets Position indenfor Nutidens politiske Liv. Ved at levendegøre Mindet om de Mænd, der i Fortiden varetog Folkets Interesser, ofte besjælet af en oprigtig Samfundsfølelse, er der Haab om at udvikle Parlamentsmedlemmernes Respekt for Arbejdet i nuværende og kommende Forsamlinger.

Biografiens Hovedbetydning ligger dog selvsagt paa det historiske Omraade. Som det er nu, har man forholdsvis let ved at fremskaffe Oplysninger om enkelte fremragende Politikeres Personlighed og Indsats i Fortiden; saa stor disse Personers Indflydelse end har været, maa man dog samtidig have Kendskab til de mange menige Medlemmers Liv og Virken for at kunne danne sig et fuldstændigt Billede af Fortidens politiske Tanker og Handlinger.

I den parlamentariske Historie findes der en Mængde andre Punkter af større eller mindre Interesse, som den foreslaaede Biografi vil kunne belyse. Komiteen nævner som Eksempel herpaa: Hvilke Motiver har der foreligget paa den ene Side hos Væl-